

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін Т. О. Шаравара

04 вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»

спеціальність 035 Філологія

галузь знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-професійна програма «Політологія»

спеціальність 052 Політологія

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

спеціальність 071 Облік і оподаткування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

факультет Обліку та фінансів

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітньо-професійна програма «Менеджмент підприємства»

спеціальність 073 Менеджмент

галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма «Маркетинг»
спеціальність 075 Маркетинг
галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма «Підприємництво»
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма «Правознавство»
спеціальність 081 Право
галузь знань 08 Право

Освітньо-професійна програма «Інформаційні управляючі системи»
спеціальність 126 Інформаційні системи та технології
галузь знань 12 Інформаційні системи

Освітньо-професійна програма «Міське самоврядування»
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

освітній ступінь *бакалавр*
факультет *Економіки та менеджменту*

Освітньо-професійна програма «Екологія»
спеціальність 101 Екологія
галузь знань 10 Природничі науки

Освітньо-професійна програма «Агрономія»
спеціальність 201 Агрономія
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин»
спеціальність 202 Захист і карантин рослин
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь *бакалавр*
факультет *Агротехнологій та екології*

Освітньо-професійна програма «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»
спеціальність 133 Галузеве машинобудування
галузь знань 13 Механічна інженерія

Освітньо-професійна програма «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва»
спеціальність 208 Агроінженерія
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь *бакалавр*
факультет *Інженерно-технологічний*

Освітньо-професійна програма «Харчові технології»
спеціальність 181 Харчові технології
галузь знань 18 Виробництво та технології

Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь бакалавр
факультет Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітньо-професійна програма «Ветеринарна медицина»
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина

Освітньо-професійна програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
спеціальність 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
галузь знань 21 Ветеринарна медицина

освітній ступінь магістр
факультет Ветеринарної медицини

Робоча програма «Історія України» для здобувачів вищої освіти за спеціальностями 061 Філологія, 062 Етнологія та 063 Політологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 101 Екологія, 126 Інформаційні системи та технології, 133 Галузеве машинобудування, 181 Харчові технології, 201 Агрономія, 202 Захист і карантин рослин, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 208 Агроінженерія, 211 Ветеринарна медицина, 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, 281 Публічне управління та адміністрування

Розробники: Макарець С.В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
Якименко М.А., доктор історичних наук, професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
Протокол від 04 вересня 2018 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Філологія»

Протокол від « 04 » вересня 2018 року № 1

Голова О.О. Савенкова

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Економіка»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова О.Д. Дивнич

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Політологія»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

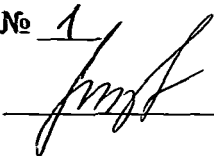
Голова А.М. Ільченко

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Облік і оподаткування»

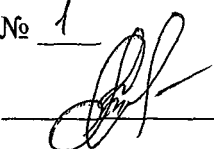
Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова О.В. Лега

~~Спеціальна науково-методична рада~~ спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від «4» вересня 2018 року № 1
Голова Т.Г. Мисник

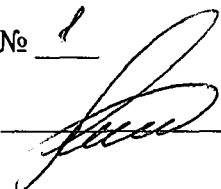
Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Менеджмент»

Протокол від «04» вересня 2018 року № 1
Голова Т.О. Сазонова

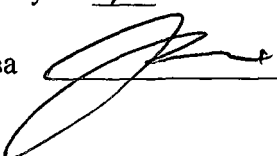
Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Маркетинг»

Протокол від «04» вересня 2018 року № 1
Голова Т.В. Дядик

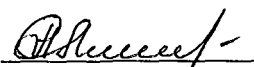
Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол від «04» вересня 2018 року № 1
Голова О.С. Михайлова

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Право»

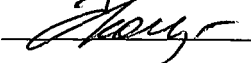
Протокол від «4» вересня 2018 року № 1
Голова О.С. Кальян

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Екологія»

Протокол від «4» вересня 2018 року № 1
Голова О.О. Ласло

~~Схвалено~~ науково-методичною радою спеціальності «Інформаційні системи та технології»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова О.П. Копішинська

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Галузеве машинобудування»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова Р.М. Харак

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Харчові технології»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова Т.С. Кодак

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Агрономія»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова О.В. Бараболя

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Захист і карантин рослин»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова Г.Д. Поспелова

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова А.В. Коробка

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Агроінженерія»

Протокол від « 4 » вересня 2018 року № 1

Голова С.В. Ляшенко

~~Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Публічне управління та адміністрування»~~

Протокол від « 4 » березня 2018 року № 1

Голова О.І. Сердюк

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Ветеринарна медицина»

Протокол від « 4 » 09 2018 року № 1

Голова С.О. Кравченко

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Протокол від « 4 » березня 2018 року № 1

Голова Н.С. Щербакова

©Макарець С.В., Якименко М.А., 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	1	1
Семестр	1*, 2**	1-2
Лекції (годин)	16	6(4-2)*/8(4-4)**
Практичні (семінарські) (годин)	14	4
Лабораторні (годин)	-	-
Самостійна робота (годин)	60	80*/78**
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для студентів заочної форми навчання) (годин)		20
Вид підсумкового контролю	іспит/залік***	іспит

Денна форма навчання:

*Спеціальності: 035 Філологія, 051 Економіка, 052 Політологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 126 Інформаційні системи та технології, 281 Публічне управління та адміністрування.

**Спеціальності: 101 Екологія, 133 Галузеве машинобудування, 181 Харчові технології, 201 Агрономія, 202 Захист і карантин рослин, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 208 Агроінженерія, 211 Ветеринарна медицина, 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза.

***Спеціальність: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Заочна форма навчання:

*Спеціальності: 201 Агрономія, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 208 Агроінженерія

**Спеціальності: 035 Філологія, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 081 Право, 0126 Інформаційні системи та технології

2. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: надання знань про сутність соціально-політичних процесів, що відбувалися в минулому і відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну обумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності; глибоке засвоєння та розуміння студентами історії виникнення та формування українського народу та української державності, утвердження національної самобутності.

Завдання навчальної дисципліни: полягають у прищепленні культури історичного мислення, виробленні вмінь аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства у контексті світової історії, вмінні зіставляти історичні процеси з епохами, робити аргументовані висновки; узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного та гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень визначати належність себе і учасників спільної діяльності до певного етносу.

Компетентність:

035 Філологія

загальні:

Здатність використати методи гуманітарних та соціальноекономічних наук у різних видах професійної соціальної діяльності.

Здатність формувати власні оцінки, позиції щодо ставлення до минулого, сучасного і майбутнього України.

Здатність аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства.

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

фахові:

Здатність використовувати набуті знання з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін, володіти розвиненою культурою мислення, вміти ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово.

Здатність до наукової організації праці.

051 Економіка

загальні:

Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань

фахові:

Розуміння особливостей поведінки суб'єктів господарювання, їх інтересів та потреб в економічній системі.

Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

052 Політологія

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосовування знань у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності з можливостями проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність), бути критичним і самокритичним.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Здатність діяти політично й соціально відповідально та свідомо.

фахові:

Застосування ключових політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин, політичних інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

071 Облік і оподаткування

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосування знань у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності з можливостями проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність, бути критичним і самокритичним).

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Здатність діяти соціально-відповідально та громадянськосвідомо.

фахові:

Здатність підтримувати релевантний рівень економічних знань та постійно підвищувати свої професійні компетентності.

072 Фінанси, банківська справа та страхування

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосування знань у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності з можливостями проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність, бути критичним і самокритичним)

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Здатність діяти соціально-відповідально та громадянськосвідомо.

073 Менеджмент

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

075 Маркетинг

загальні:

Здатність працювати в міжнародному середовищі з урахуванням його мультикультурності.

Здатність діяти соціально відповідально на основі етичних принципів, прагнення до збереження довкілля.

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній сфері.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність працювати автономно та в команді, навички міжособистісної взаємодії.

Здатність діяти відповідально та свідомо.

101 Екологія

загальні:

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Навички міжособистісної взаємодії.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

126 Інформаційні системи та технології

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на відповідних рівнях

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

133 Галузеве машинобудування

загальні:

Здатність навчатися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність працювати самостійно та у складі команди.

Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

Здатність спілкуватися державною фаховою мовою як усно, так і письмово.

181 Харчові технології

загальні:

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність працювати автономно.

фахові:

Здатність самостійно вчитися, використовуючи здобуті фундаментальні та професійні знання і навички.

201 Агрономія

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність працювати в команді.

фахові:

Вміти застосовувати фахові компетентності, щоб претендувати на первинні посади з агрономічних спеціальностей.

202 Захист і карантин рослин

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність працювати в міжнародному контексті.

204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

загальні:

Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

208 Агроінженерія

загальні:

Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

211 Ветеринарна медицина

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

281 Публічне управління та адміністрування

загальні:

Здатність вчитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в сфері, відмінної від професійної.

Здатність критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід

Здатність працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел.

Здатність до усного і письмового спілкування й використання державної та іноземної мов, у тому числі у професійній сфері.

Програмні результати навчання:

035 Філологія

Демонструвати знання теорій, методів і функцій перекладу, сучасних мовних концепцій.

Демонструвати навички перекладу та редагування.

Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації

Проявляти навички практичного застосування сучасної мови в усному та писемному мовленні.

051 Економіка

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних мотивів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей та соціумів.

052 Політологія

Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства

Проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел.

071 Облік і оподаткування

Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, факти вітчизняної історії, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

Вміти працювати як самостійно, так і в команді. Проявляти самостійність і відповідальність у роботі, професійну повагу до етичних принципів, демонструвати повагу до індивідуального та культурного різноманіття.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

073 Менеджмент

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько- та правосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності

075 Маркетинг

Забезпечувати встановлення та підтримання взаємовідносин ділового партнерства із суб'єктами ринку.

Організовувати роботу виставок, ярмарок та інших заходів просування продукції на ринок РНП.

Виявляти навички пошуку, збору та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування маркетингових рішень.

Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки маркетингової діяльності організації.

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Оволодіти навичками письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

101 Екологія

Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти;

Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

126 Інформаційні системи та технології

Здатність застосовувати методи і засоби підтримки командної роботи, планування та ефективної організації праці, безперервного контролю якості результатів роботи, соціальної комунікації.

181 Харчові технології

Аналізувати та систематизувати інформацію щодо шляхів удосконалення існуючих і розроблення нових технологій, корегувати і розробляти та/або впроваджувати нові стандарти на харчові продукти.

Демонструвати здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, уміння вести дискусію, укладати ділову документацію українською та іноземною мовами

201 Агрономія

Здатність демонструвати знання і розуміння основ філософії, історії і культури України, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; використання сучасних науково-технічних і культурних досягнень світової цивілізації

202 Захист і карантин рослин

Володіти знаннями дисциплін, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, застосовувати сучасні науково-технічні досягнення світової культури та цивілізації.

Володіти українською, англійською та іншими мовами.

Уміти працювати самостійно та як лідер, а також досягати ефективних результатів за обмежений час, кваліфіковано проектувати та організовувати технологічні процеси для захисту і карантину рослин

204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Показувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії з метою навчання співробітників підприємства.

Дотримуватися принципів саморегуляції і ведення здорового способу життя, демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації

211 Ветеринарна медицина

Відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми.

281 Публічне управління та адміністрування

Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.

Тема 2 . Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.

Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.

Тема 4. Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.

Тема 5. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.

Тема 6. Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).

Тема 7. Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.

Тема 8. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).

Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).

Тема 10. Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).

Тема 11. Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.)

Тема 12. Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин										
	денна форма				заочна форма						
	усього	у тому числі			усього		у тому числі				
		л	сем	с.р			л	сем	с.р.		
*		**	*	**	*	**	*	**			
Тема 1. Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	7	2	-	5	8	8	2	2	-	6	6
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – п.пол. XVII ст.	7	-	2	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького її політичні результати.	7	2	-	5	9	8	2	2	-	7	6
Тема 4. Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	7	-	2	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 5. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	7	2	-	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 6. Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	7	-	2	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 7. Україна на початку XX ст. Українська національно- демократична революція 1917 – 1920 рр.	9	2	2	5	8	10	-	2	2	6	6
Тема 8. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	9	2	2	5	8	8	2	2	-	6	6
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	9	2	2	5	8	8	-	-	2	6	6

Тема 10. Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	7	2	-	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 11. Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	7	2	-	5	7	7	-	-	-	7	7
Тема 12. Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	7	-	2	5	7	6	-	-	-	7	6
Індивідуальні завдання		-	-	-	20		-	-	-	20	20
Усього годин	90	16	14	60	90	6	8	4	80	78	
ІСПИТ	27	-	-	-	27		-	-	-	-	-

*Спеціальності: 201 Агрономія, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 208 Агроінженерія

**Спеціальності: 035 Філологія, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 081 Право, 0126 Інформаційні системи та технології

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	-	-
2	Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.	2	-
3	Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.	-	-
4	Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	2	-
5	Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	-	-
6	Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	2	-
7	Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	2	2
8	Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	2	-
9	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	2	2
10	Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	-	-
11	Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	-	-
12	Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	2	-
	Разом	14	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		денна форма	заочна форма	
			*	**
1	Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	5	6	6
2	Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.	5	7	7
3	Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.	5	7	6
4	Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	5	7	7
5	Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	5	7	7
6	Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	5	7	7
7	Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	5	6	6
8	Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	5	6	6
9	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	5	6	6
10	Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	5	7	7
11	Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	5	7	7
12	Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	5	7	6
13	Індивідуальні завдання (контрольна робота)		20	
	Разом	60	80	78

*Спеціальності: 201 Агрономія, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 208 Агроінженерія

**Спеціальності: 035 Філологія, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 081 Право, 0126 Інформаційні системи та технології

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно студентом в позааудиторний час - контрольної роботи студентами заочної форми навчання (знаходяться в папці КНМЗНД)

8. Методи та критерії контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- виступи на семінарських заняттях: 0-5 балів;
- розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи): 0-10 балів;
- написання реферату: 0-10 балів;
- підготовка презентації: 0-15 балів;

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом - *екзамен*.

Критерії та шкала оцінювання

Денна форма навчання

Виступи на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки; застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, аргументує їх; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
4	здобувач вищої освіти дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу, у мовленнєвому оформленні усної відповіді
3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
2	здобувач вищої освіти розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19-20 питань
9	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-18 питань
8	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань
7	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань
6	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань
5	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань
4	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань
3	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань
2	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань
1	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань
0	усі завдання виконано неправильно

Примітка: для спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза – 1 бал за кожен правильну відповідь.

Написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обгрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання
9	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обгрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
7-8	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обгрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано
5-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді
3-4	є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок
1-2	тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми
0	реферативна робота не виконана

Підготовка презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю
10-12	презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.
7-9	проект має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Проект корисний не тільки для студентів, які його створили
5-6	проект представляє інформацію структуровано у формі опорного конспекту, зрозуміло для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях
3-4	проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони незначні
1-2	проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та незрозуміння теми
0	проект не виконаний

	та робити висновки
21-30	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але при цьому допущені несуттєві помилки, та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу
11-20	контрольна робота містить відповіді в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але відсутній висновок, наявні у незначній кількості фактичні помилки
1-10	контрольна робота містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу; відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення
0	контрольна робота, питання якої не розкриті або висвітлені неправильно, з грубими помилками

Підготовка презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю
9	презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.
7-8	проект має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Проект корисний не тільки для студентів, які його створили
5-6	проект представляє інформацію структуровано у формі опорного конспекту, зрозуміло для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях
3-4	проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони незначні
1-2	проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми
0	проект не виконаний

Заочна форма навчання

Виступи на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки; застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, аргументує їх; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
4	здобувач вищої освіти дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу, у мовленнєвому оформленні усної відповіді
3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
2	здобувач вищої освіти розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19-20 питань
9	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-18 питань
8	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань
7	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань
6	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань
5	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань
4	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань
3	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань
2	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань
1	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань
0	усі завдання виконано неправильно

Написання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
41-50	контрольна робота містить відповіді на усі питання, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі; відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки
31-40	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, може аналізувати матеріал, порівнювати

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма навчання; іспит)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)	Реферат	Презентація		
Тема 1. Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	-					-
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.	5					5
Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.	-					-
Тема 4. Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	5					5
Тема 5. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	-					-
Тема 6. Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	5	10				15
Тема 7. Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	5					5
Тема 8. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	5					5
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	5					5
Тема 10. Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	-					-
Тема 11. Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	-					-
Тема 12. Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	5	10				15
Самостійна робота			10	15		35
ІСПИТ					20	20
Разом	35	20	10	15	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма навчання; залік)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)	Реферат	Презентація	
Тема 1. Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	-				-
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.	5				15
Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.	-				-
Тема 4. Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	5				5
Тема 5. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	-				-
Тема 6. Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	5	20			25
Тема 7. Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	5				5
Тема 8. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	5				5
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	5				5
Тема 10. Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	-				-
Тема 11. Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	-				-
Тема 12. Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	5	20			25
Самостійна робота			10	15	20
Разом	35	40	10	15	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи студентів					Разом по темі
	Виступи на семінарах	Самостійна робота (презентація)	Розв'язування тестів	Контрольна робота		
Тема 1. Київська Русь, її піднесення. Втрата політичної єдності Київської Русі і державності.	-					-
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – XVI ст.). Україна у XVI – першій половині XVII ст.	-					-
Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького, її політичні результати.	-					-
Тема 4. Україна у другій половині XVII ст. «Руїна»: її соціально-політична суть і наслідки.	-					-
Тема 5. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності.	-					-
Тема 6. Капіталістична еволюція України у складі Російської імперії, її особливості (друга половина XIX ст.).	-					-
Тема 7. Україна на початку XX ст. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	5	10				15
Тема 8. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.).	-					-
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	5		10			15
Тема 10. Становище України в повоєнний період (1946 – 1953 рр.).	-					-
Тема 11. Соціально-економічний розвиток України в умовах „відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.).	-					-
Тема 12. Відродження незалежності України. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.	-					-
Індивідуальне завдання				50		50
ІСПИТ					20	20
Разом	10	10	10	50	20	100

10. Рекомендована література

Основна

1. Багацький В.В. Історія України / В.В. Багацький, Л.І. Кормич. – К.: Алерта, 2004. – 407 с.
2. Савченко Н.М. Історія України: модульний курс: Навч. посібник для студ. вузів / Н.М. Савченко, М.К. Подольський. – К.: Інкос, 2006. – 544 с.

Допоміжна

1. Ісакова Н.П. Історія України / Н.П.Ісакова. – К.: Аграрна освіта, 2005. – 204 с.
2. Історичні постаті України: іст. нариси: [збірник] / [упоряд. та авт. вступ. ст. О.В.Болдирєв]. – Одеса: Маяк, 1993. – 384 с.
3. Історія Полтавщини. – Полтава, 2003. – 18 с.
4. Історія України: Навчальний посібник для абітурієнтів та студентів неісторичних спеціальностей вищих закладів освіти / Ю. М. Алексєєв, А.Г.Вертегел, В.М.Даниленко. – К.: Каравела, 2004. – 256с.
5. Історія України / Керівник авт. кол. Ю. Зайцев. – Львів: Світ, 1998. – 488 с.
6. Історія України / Керівник авт. кол. Г.Д.Темко. – К.: Академія, 2002. – 480 с.
7. Литвин В.М. Україна – 2004. Події. Документи. Факти / В.М.Литвин. – К.: 3 Медіа, 2005. – 416 с.
8. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. У 2-х частинах / І.О.Кресін. – К.: Вища школа, 1997. – 583 с.
9. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. І. Танцюри. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 488 с.
10. Реабілітовані історією. Полтавська область. Науково-документальна серія книг. Книга 5. / За ред. О.А.Білоусько. – К.: Оріяна, 2007. – 720 с.
11. Сарбей В.Г. Історія України (XIX – початок XX ст.) / В.Г.Сарбей. – К.: Генеза, 1999. – 244 с.
12. Солдатенков В.Ф. Українська революція: історичний нарис / В.Ф.Солдатенков. – К.: Либідь, 1999. – 973 с.
13. Трипільська цивілізація у спадщині України. – К.: Просвіта, 2004. – 38 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. [Електронний ресурс] / Ред. колегія: О. П. Реєнт (гол. редк.), В. В. Шевченко. НАН України. Інститут історії України. – Вип. XXII. – К.: Інститут історії України, 2013. – 447 с. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/>
2. Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвідомчий збірник наукових праць [Електронний ресурс] / Відп. ред. С. В. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2013. – 358 с. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/>
3. Сторінки воєнної історії України: Зб. наук. Статей [Електронний ресурс] / Відп. ред. О. Є. Лисенко. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2013. – Вип. 16. – 246 с. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/>
4. Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. Збірник наукових статей [Електронний ресурс] / Ред. кол.: О. Бойко, А. Буравченков, В. Верстюк (гол. ред.), С. Віднянський, О. Кудлай, Р. Пиріг, О. Реєнт, В. Скальський (відп. секр.), В. Солдатенко, Ф. Турченко. НАН України. Інститут історії України. – Вип. 9. – К.: Інститут історії України, 2013. – 424 с. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/>
5. Гриневич Л. Голод 1928–1929 рр. у радянській Україні [Електронний ресурс] / Відп. ред. С. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2013. – 435 с. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/>